

เรื่อง ตะโกนา

รายละเอียด

ชื่อวิทยาศาสตร์ Diospros rhodocalyx Kurz

ชื่อวงศ์ EBENACEAE

ชื่ออื่น ๆ โก นมงัว มะโก มะถ่น ไฟผี้ ตะโก

ลักษณะทั่วไป

ต้น ไม้ยืนต้นสูง 8-15 ม. ลำต้นมีเปลือกสีดำ แตกเป็นสะเก็ดหนา ๆ ทรงพุ่มที่ยอดลักษณะกลมรี

ใบ ใบเดี่ยวเรียงสลับปลายใบโค้งมน และเป็นติ่งสั้นมีรอยหยักเว้าเข้าเล็กน้อย ฐานใบสอบเข้าหรือป้อมมนเนื้อในค่อนข้างหนา เหนียว ด้านบนจะเกลี้ยง ด้านล่างมีขนนุ่ม ปกคลุม เส้นกลางใบจะแห้งมีสีแดงเรื่อ ๆ

ดอก ดอกตัวผู้ออกเป็นช่อเล็กตามกิ่งช่อหนึ่งมีดอกย่อย 3 ดอก กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ แยกเป็นแฉกเล็ก ๆ เกสรตัวผู้มี 14-15 อัน มีรังไข่ไม่เจริญ 1 อัน มีสีน้ำตาลปกคลุมผิวหนาแน่น ดอกตัวเมียออกตรงซอกใบ มีกลีบเลี้ยงและกลีบดอกเหมือนกับดอกตัวผู้ มีเกสรตัวผู้เทียมหรือไม่เจริญ 8-10 อัน เกสรตัวเมียมี 1 อัน รูปปร่างป้อม ๆ ติดอยู่เหนือฐานของดอกมี 8-10 ห้อง ออกดอกเดือน มีนาคม-เมษายน

ผล เป็นผลสด แบบ berry รูปวงกลมหรือรูปไข่ ผลอ่อนจะมีขนสีน้ำตาลปกคลุมอย่างหนาแน่น ผลสุกมีสีแดงปนส้ม และกลีบเลี้ยงยังคงมีอยู่ เมล็ดมี 3-5 เมล็ด รูปไข่แบนมีเนื้อสีขาวหุ้มเมล็ด ระยะการออกผลเดือน พฤษภาคม-กรกฎาคม

นิเวศวิทยา ตามป่าผสมผลัดใบ ป่าแดง ป่าเบญจพรรณแล้ง ป่าละเมาะ

ออกดอก พฤษภาคม – กรกฎาคม

การขยายพันธุ์ ใช้เมล็ด

ประโยชน์ ด้านสมุนไพร เปลือกต้นแก่น ใช้บำรุงธาตุ บำรุงกำลัง เป็นยาอายุวัฒนะ ขับระดูขาว ต้มกับเกลืออมรักษาโรครำมะนาด (อาการเหงือกบวมปวด) แก้ปวดฟัน ผล แก้ท้องร่วง คลื่นไส้ ขับพยาธิ แก้บวม ผิและแผลเปื่อย เปลือกผล เฝายเป็นถ่านแช่น้ำกินขับระดูขาว ขับปัสสาวะ เปลือกต้น ผสมกับเปลือกทังถ่อน หัวแห้วหมู เมล็ดข่อย ผลพริกไทยแห้ง และเถาบระเพ็ดอย่างละเท่ากันดองเหล้า หรือต้มน้ำดื่มเป็นยาอายุวัฒนะ

ภาพโดย : <https://www.samunpri.com/wp-content/uploads/2017/02/ตะโกนา.jpg>

คำสำคัญ : สมุนไพรร

ที่มา : กมลทิพย์ ประเทศ และคนอื่นๆ. (2543). การสำรวจพรรณไม้ในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2018-02-13

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=84&code_db=610010&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology